

Кадри та організація
роботи

Галузевий е-дайджест проекту «Розробка курсу на зміцнення місцевого самоврядування в Україні» (ПУЛЬС)

Лютий 2017

Новини

10 лютого **АМУ висловила подяку** Комітету Верховної Ради з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування, народним депутатам за співпрацю у підготовці Закону про службу в органах місцевого самоврядування

16-17 лютого в рамках проекту ПУЛЬС відбувся **Практикум з розробки законодавства та адвокати** (кадри та організація роботи ради), в якому взяли участь представники кадрових, організаційних, юридичних служб 30 міст України.

16 лютого в місті Каховка Херсонської області в рамках проекту ПУЛЬС **відбувся практикум із застосування законодавства** на тему: «Становлення і організація діяльності органів місцевого самоврядування ОТГ: кадрові питання», який провело Херсонське регіональне відділення АМУ.

22 лютого в Черкаському регіональному відділенні АМУ в рамках проекту ПУЛЬС проведено **практикум «Практика застосування антикорупційного законодавства. Електронна система декларування доходів»**, у якому взяли участь секретарі місцевих рад, посадовці, відповідальні за дотримання антикорупційного законодавства в органах місцевого самоврядування.

23 лютого **підписано Угоду про співробітництво між АМУ та Національною академією державного управління при Президенті України**. Від АМУ документ підписав виконавчий директор Мирослав Пітцик, від НАДУ – президент Василь Куйбіда. Сторони домовилися співпрацювати у сфері підготовки висококваліфікованих фахівців для місцевого самоврядування.

23 лютого у Миргороді Полтавське регіональне відділення АМУ в рамках проекту ПУЛЬС провело **практикум на тему: «Практика застосування антикорупційного законодавства. Електронна система декларування доходів»**. В ньому взяли участь сільські, селищні, міські голови, їхні заступники, очільники управлінь та відділів, керуючі справами рад.

27 лютого у Києві **відбулася зустріч-діалог із обговорення проблем місцевого самоврядування** за участі Голови АМУ, Київського міського голови В.Кличко, народних депутатів, депутатів Київради, громадських організацій, незалежних експертів.

20 лютого у Києві відбувся **круглий стіл «Практика роботи електронних петицій: підсумки року застосування та шляхи вдосконалення»**. Захід провели україно-швейцарська програма «Електронне урядування задля підзвітності влади та участі громади» (EGAP), місцева асоціація органів місцевого самоврядування «Асоціація відкритих міст», Український незалежний центр політичних досліджень разом із Комітетом з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин та Комітетом з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування Верховної Ради.

У круглому столі Асоціацію міст України представляв аналітик Володимир Мягокоход.

Законодавство

Верховна Рада 9 лютого прийняла новий Закон України **«Про службу в органах місцевого самоврядування»**

Кабінет Міністрів 14 лютого прийняв постанову № 75 **«Про внесення змін до Порядку застосування електронного цифрового підпису органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями державної форми власності»**

Міністерством соціальної політики підготовлено проект постанови Кабінету Міністрів про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів від 09.03.2006 №268 **«Про упорядкування структури та умов оплати праці працівників апарату органів виконавчої влади, органів прокуратури, судів та інших органів»**, який передбачає, зокрема, підвищення посадових окладів з метою диференціації в розмірах посадових окладів посадових осіб місцевого самоврядування у зв'язку з підвищенням розміру мінімальної заробітної плати. Проект протягом лютого перебував на стадії погодження.

Консультації

? Чи віднесено посаду міського голови міста районного значення до посад з підвищеним рівнем корупційних ризиків?

! У «Переліку посад з високим та підвищеним рівнем корупційних ризиків», затвердженому рішенням № 2 НАЗК від 17.06.2016 р., посади міських голів міст як обласного, так і районного значення відсутні.

Пунктом 1 «Порядку проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком», затвердженого постановою КМУ від 25 березня 2015 р. № 171, до посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, віднесено посади, які частиною першою статті 14 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» віднесені до першої - третьої категорій. Однак посада міського голови міста районного значення віднесена до четвертої категорії.

Виходячи з цього, посада міського голови міста районного значення чинним законодавством не віднесена ні до посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, ні до посад з підвищеним корупційним ризиком.

? Який порядок проходження спецперевірки новозатвердженим заступником сільського голови?

! За частиною 1 статті 56 закону «Про запобігання корупції» спецперевірка здійснюється стосовно осіб, які претендують на посади, віднесені до посад з підвищеним корупційним ризиком. Посада заступника сільського голови віднесена до таких посад рішенням НАЗК від 17.06.2016 р. № 2.

«Порядок проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком» затверджений постановою КМУ від 25.03.2015 р. № 171.

Відповідно до абзацу 1 пункту 3 зазначеного Порядку, «організація проведення спеціальної перевірки покладається на керівника ... органу місцевого самоврядування ... на зайняття посади в якому претендує особа...». В даному випадку спецперевірку має організувати сільський голова.

Відповідно до пункту 6 Порядку, спеціальна перевірка проводиться за письмовою згодою претендента на посаду на її проведення за формою згідно з додатком 1 до Порядку, яка подається разом із заявою про призначення.

Відповідно до пункту 21 Порядку, спеціальна перевірка стосовно претендентів на посади в органах місцевого самоврядування, призначення (обрання) чи затвердження на які здійснюється місцевою радою, проводиться відповідно до зазначеного Порядку після їх призначення (обрання) чи затвердження на відповідні посади.

У разі ненадання такою особою у встановлений строк згоди на проведення спеціальної перевірки, її повноваження за відповідною посадою достроково припиняються без припинення повноважень депутата ради. Така особа звільняється з посади без прийняття рішення відповідною радою.

Відповідно до пункту 7 Порядку, спеціальна перевірка проводиться у строк, що не перевищує 25 календарних днів з дати надання згоди на її проведення.

Для проведення спеціальної перевірки такі особи протягом трьох робочих днів з дня призначення (обрання) чи затвердження подають до органу місцевого самоврядування документи, визначені пунктом 8 Порядку:

- 1) письмову згоду на проведення спеціальної перевірки;
- 2) автобіографію;
- 3) копію паспорта громадянина України;
- 4) копії документів про освіту, вчені звання та наукові ступені;
- 5) медичну довідку про стан здоров'я за формою, затвердженою МОЗ, щодо перебування на обліку в психоневрологічних або наркологічних закладах охорони здоров'я;
- 6) копію військового квитка або посвідчення особи військовослужбовця (для військовослужбовців або військовозобов'язаних);
- 7) довідку про допуск до державної таємниці (у разі його наявності);
- 8) заяву, передбачену частиною першою статті 6 Закону України «Про очищення влади».

Претендент на посаду подає також декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, в порядку, визначеному частиною першою статті 45 Закону України «Про запобігання корупції», до Національного агентства.

Як визначено пунктом 9 Порядку, перевірка відомостей щодо претендента на посаду під час проведення спеціальної перевірки проводиться:

- 1) Д(ержавна)С(удова)А(дміністрація) - щодо наявності в Єдиному державному реєстрі судових рішень відомостей про притягнення особи до кримінальної відповідальності;
- 2) МВС - щодо наявності судимості, її зняття, погашення;
- 3) Мін'юстом і НКЦПФР - щодо наявності в особи корпоративних прав;
- 4) Мін'юстом - щодо наявності в Єдиному державному реєстрі осіб, щодо яких застосовано положення Закону України «Про очищення влади», відомостей про претендента на посаду;
- 5) Національним агентством - щодо наявності в Єдиному державному реєстрі осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, відомостей про претендента на посаду, а також щодо достовірності відомостей, зазначених особою у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за минулий рік;
- 6) МОЗ, відповідним структурним підрозділом обласної держадміністрації - щодо

відомостей про стан здоров'я претендента на посаду (в частині перебування на обліку в психоневрологічних або наркологічних закладах охорони здоров'я);

7) МОН, відповідним структурним підрозділом обласної держадміністрації, центральним органом виконавчої влади, якому підпорядкований навчальний заклад, керівником навчального закладу - щодо освіти, наявності у претендента на посаду наукового ступеня, вченого звання;

8) СБУ - щодо наявності в особи допуску до державної таємниці, а також щодо відношення особи до військового обов'язку (в частині персонально-якісного обліку військовозобов'язаних СБУ);

9) Міноборони, військовими комісаріатами областей - щодо відношення особи до військового обов'язку (крім випадків персонально-якісного обліку військовозобов'язаних СБУ).

Як передбачено пунктом 10 Порядку, не пізніше наступного дня після одержання письмової згоди претендента на посаду на проведення спеціальної перевірки сільський голова має надіслати до відповідних державних органів, до компетенції яких належить питання проведення спеціальної перевірки, зазначених у пункті 9 цього Порядку, або до їх територіальних органів (за наявності) запит про перевірку відомостей щодо претендента на посаду за формою згідно з додатком 2 до Порядку.

До запиту додаються копії:

документів, зазначених у підпунктах 1-3 пункту 8 цього Порядку, - всім органам (підрозділам), які проводитимуть перевірку відомостей щодо особи;

документів, зазначених у підпунктах 4-8 пункту 8 цього Порядку, - органам (підрозділам), які проводитимуть перевірку відомостей, зазначених у пункті 9 цього Порядку.

Відповідно до пункту 11 Порядку, інформація про результати перевірки, підписана керівником органу, який проводив перевірку, подається у семиденний строк з дати надходження запиту до органу, який надіслав відповідний запит.

Відповідно до пункту 13 Порядку, претендент на посаду, щодо якого за результатами спеціальної перевірки встановлено обставини, які є підставою для відмови у призначенні (обранні) на посаду, вважається таким, що не пройшов спеціальної перевірки.

Відповідно до пункту 14 Порядку орган, на посаду в якому претендує особа, на підставі одержаної інформації готує довідку про результати спеціальної перевірки за формою згідно з додатком 3 до Порядку.

Відповідно до пункту 18 Порядку, довідка про результати спеціальної перевірки додається до документів, поданих претендентом на посаду, або особової справи, якщо прийнято рішення про його призначення (обрання) на посаду.

Відповідно до пункту 19 Порядку, документи, що подані претендентом на посаду для проведення спеціальної перевірки, у разі призначення (обрання) його на посаду передаються для зберігання в особовій справі, а в разі відмови у призначенні (обранні) на посаду повертаються претендентові на посаду під розписку.

Відповідно до пункту 21 Порядку, в разі встановлення за результатами перевірки призначеної (обраної) посадової особи органу місцевого самоврядування обставин, які є підставою для відмови у призначенні (обранні) чи затвердженні на посаду, повноваження такої особи за відповідною посадою достроково припиняються без припинення повноважень депутата ради. Така особа звільняється з посади без прийняття рішення відповідною радою.

? Чи можна здійснювати оплату громадської приймальні депутата місцевої ради за рахунок коштів місцевого бюджету?

! Відповідно до п.5 ч.1 статті 10 закону «Про статус депутатів місцевих рад» депутат повинен визначити місце прийому виборців і вести регулярний прийом.

Таким чином, він сам обирає місце для громадської приймальні. Як із запропонованих йому апаратом, так і інших приміщень.

Відповідно до ч. 4 статті 12, так і з низки інших норм цього закону, органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти депутату в організації прийому громадян.

Чи можуть вони оплачувати приміщення для цього з місцевого бюджету? Підставою для такої оплати може бути ч. 7 статті 16, згідно з якою витрати, пов'язані з проведенням звітів

депутатів чи їхніх зустрічей з

виборцями здійснюються за рахунок місцевих бюджетів у межах затверджених на ці цілі видатків.

Але, бачимо, є умова: лише якщо видатки на ці цілі передбачені в місцевому бюджеті.

Якщо таких видатків не передбачено, і рада не погоджується їх передбачати в бюджеті, то, очевидно, депутат має погодитися на ведення прийому виборців у запропонованому радою приміщенні комунальної власності, за яке платити не потрібно.

? Чи зобов'язаний депутат складати на вимогу виборців акти обстеження матеріально-побутових умов, підтверджувати фактичне проживання громадянина тощо

! Відповідно до ч. 5 статті 10 закону «Про статус депутатів місцевих рад», депутат зобов'язаний «розглядати пропозиції, звернення, заяви і скарги членів територіальної громади, вживати заходів щодо забезпечення їх оперативного вирішення». Виходячи з цього, він зобов'язаний «складати на вимогу виборців акти обстеження матеріально-побутових умов, підтверджувати фактичне проживання громадянина тощо», якщо з відповідними зверненнями до нього звертаються виборці, і якщо це забезпечує оперативне вирішення їхніх проблем.

? Чи зобов'язані особи, зазначені у частині першій статті 59-1 Закону заявляти про свою участь/неучасть у розгляді кожного питання порядку денного ради, чи лише у випадку наявності у них конфлікту інтересів?

! Сільський, селищний, міський голова, секретар, депутат сільської, селищної, міської ради, голова, заступник голови, депутат районної, обласної, районної у місті ради зобов'язаний заявляти про свою неучасть у розгляді лише тих питань порядку денного засідання ради, щодо яких у нього наявний конфлікт інтересів. Про це, на думку фахівців АМУ, свідчить зміст абзацу першого частини другої статті 35 Закону України «Про запобігання корупції».

? Чи вимоги, вказані у частині першій статті 59-1 Закону поширюються лише на сесійні засідання ради, чи також і на засідання постійних чи тимчасових комісій ради, на яких попередньо розглядаються питання порядку денного сесії ради?

! Виходячи зі змісту тієї ж частини другої статті 35 Закону України «Про запобігання корупції», вимога частини першої статті 59-1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» поширюється на засідання не лише ради, а й будь-якого колегіального органу, в тому числі постійної чи тимчасової комісії ради, при прийнятті цим органом рішень. Абзацом третім частини другої статті 35 Закону України «Про запобігання корупції» визначено випадок та порядок участі особи, що має конфлікт інтересів, у засіданні колегіального органу – лише коли неучасть особи у прийнятті рішень цим органом призведе до втрати правомочності цього органу (наприклад, через відсутність кворуму).

? Які правові наслідки рішення, прийнятого радою, у порядку порушення процедури його підготовки, розгляду та прийняття в порядку, визначеному частиною першою статті 59-1 Закону?

! Рішення, прийняте радою з порушенням процедури його підготовки, розгляду та прийняття в порядку, визначеному частиною першою статті 59-1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» може бути оскаржене зацікавленими особами та скасоване судом на підставі частини десятої статті 59 цього Закону. В той же час необхідно зазначити, що наслідки прийняття колегіальними органами рішень за участі осіб, які мають конфлікт інтересів, недостатньо визначені законодавством та потребують конкретизації як у Законі

України «Про місцеве самоврядування в Україні», так і в Законі України «Про запобігання корупції».

Фахівці АМУ також звертають увагу законодавця на колізію в нормах частини другої статті 35 Закону України «Про запобігання корупції» та частини першої статті 59-1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні». Якщо перша норма однозначно забороняє участь осіб, що мають конфлікт інтересів, у прийнятті рішень з відповідних питань, то друга норма дозволяє таку участь за умови самостійного публічного оголошення відповідною особою про наявний у неї конфлікт інтересів під час засідання ради, на якому розглядається відповідне питання. Очевидно, що зазначена колізія вимагає термінового врегулювання.

? Яка позиція Асоціації міст України щодо реалізації норми частини другої статті 59-1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», згідно з якою надавати роз'яснення і консультації щодо запобігання конфлікту інтересів має надавати постійна комісія ради?

! Позиція фахівців АМУ з цих питань полягає в тому, що:

1.Правова сила роз'яснень і консультацій з питань запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, що надаються постійною депутатською комісією, законодавством чітко не визначена. Вони можуть розглядатися, по суті, як поради щодо належного дотримання особою відповідних норм Закону України «Про запобігання корупції».

2.Уповноваженими правоохоронними та антикорупційними органами може враховуватися лише факт надання таких роз'яснень і консультацій, але остаточна оцінка наявності та наслідків конфлікту інтересів має відбуватися відповідно до норм антикорупційного законодавства.

3.Такі роз'яснення і консультації можуть надаватися постійними комісіями на їхніх засіданнях як в усній формі, так і, за бажанням особи, в письмовій формі – як висновки чи рекомендації.

4.До представників депутатського корпусу кваліфікаційні вимоги законодавством не передбачені. Однак постійна комісія відповідно до частини дванадцятої статті 47 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» для вивчення питань, розробки проектів рішень ради може залучати спеціалістів з відповідних питань.

5.Невідомі якісь визначені законодавством правові наслідки для членів відповідної депутатської комісії у випадку надання ними невірною роз'яснення чи консультації. Відповідно ж до чинного в демократичному світі принципу депутатського індемнітету, депутат не несе юридичної відповідальності за свої голосування і висловлювання у представницькому органі.